

Друг интересен аспект в това писмо е изразеното отношение на поета към италианците. Тридесет години след пътуването си с Маджаров, при което възпява в стихове красотата на неаполитанците, той отново потвърждава своето впечатление: „*Другото преимущество тук е това, че човек гледа вече хубави лица – италианци с класически форми. А то швейцарците са всичките, както си спомняш, грозотници без изключение.*“ (Вазов 1979: 123)

С Италия са свързани и някои изяви на Вазов като общественик. Едната от тях отправя към далечната 1876 г., когато БЦБО в Букурещ пише до седалището на Балканската конфедерация в Милано благодарствен адрес до италианския народ, „*който издигна гласа си в защита на българския народ*“. Текстът на писмото е обнародван във вестниците „*Нова България*“ и „*Български глас*“. Сред обществениците, подписали адреса, е и младият Вазов.

Другата изява е от 1921 г. – последната година на житейския му път. Тогава Българо-италианското културно дружество в София организира тържествено честване на 600-годишнината от смъртта на Данте. Официален гост на събитието, Вазов произнася възторжено слово, което завършва твърде емоционално, в присъщия си патетичен стил: „*Поклон на Данте! Поклон на Италия!*“.

Библиография. Бележки

Вазов, Ив. Събрани съчинения в 22 тома. Т. 3. – София, 1974.

Вазов, Ив. Събрани съчинения в 22 тома. Т. 19. – София, 1979.

Вазов, Ив. Събрани съчинения в 22 тома. Т. 20. – София, 1979.

Вазов, Ив. Събрани съчинения в 22 тома. Т. 21. – София, 1979.

Вазов, Ив. Събрани съчинения в 22 тома. Т. 22. – София, 1979.

Маджаров, М. Спомени. – София, 1968.

Пенев, Б. Дневник. Спомени. – София, 1973.

Шишманов, Ив. Д. Животът на поета, както ми го разказа той сам. **Цит. по Иван Вазов.** Събрани съчинения в 22 тома. Т. 10. – София, 1977.

Шишманов, Ив. Д. Вазов, спомени и документи. – София, 1976.

¹ La Pamela maritata, commedia di carattere in seguito della prima intitolata Pamela, del celebre Sig. Avvocato Carlo Goldoni, da rappresentarsi nel teatro Capranica in Roma nel Carnevale MDCCLX. Dedicata all'Ilma. Signora, la Signo a A. Maria Giulia Mellini Falconieri, in Roma MDCCLX, nella Stamperia di Girolamo Mainardi. Con lic. De' sup.

² Памела ужена. Комедия отъ Карола Голдоніо. Сега първо на Болгарски преведена отъ Девѣца И. П. Г. Е. (Уроженница Ески-Заарская). Цареградъ. Въ Типографіята Ц. Вестника, 1853.

³ Високи умни хитрости Бертолдови, в които ся показува един селач хитър и остроумен: който подир с различните си страдания и с остроумния си ум стана царски съветник. Преведени от гръцкии на славянобългарскии от Г. Папахристо Протопопа Василиев от Карлово. Издание първо в Белград, в Княжеско-сербската книгопечатна, 1853.

⁴ Стихосбирката „Поля и гори“, 1884.

⁵ Лоренцо Стекети (Lorenzo Stecchetti) е един от най-популярните псевдоними, с които подпсва творбите си Олиндо Гуерини (Olindo Guerrini, 1845–1916) – италиански поет, писател и литератор.